

- ELEGĠJA -

Miktuba f'Ċimiterju ta' Raġal minn THOMAS GRAY
DWARDU ZARB għamel il-Qlib tagħha bil-Malti

Inżul ix-xemx qed thabbar il-qanpiena;
Il-bidwi b'atar tqil lejn l-għorfa jmur,
U l-merħla tbeqi f'merġha lejn il-maqjel;
Hawn nibqa' jien fid-dlam, waħdi, mistur.

Id-dellijiet madwari w tghib id-dehra;
Waqfien u hemda fl-arja, 'ma f'das-skiet
Tinstema' fl-art titkaxkar xi ħanfusa,
U l-gnieġel jonqru 'il bogħod f'għonq in-nagħgiet.

U 'l hemm fuq dak it-torri miksi b'liedna
Il-kokka twarwar bħala kieku tlum
Il-qamar fl-għoli w tghidlu li tjur oħra
Saltnietha ħiemda jħarbtu f'dak il-jum.

Taħt iċ-ċipress u l-ulmi f'dell ftit niedi
Fejn jikber il-ħaxix għal fomm ir-riħ
Għal dejjem ġo qabarhom dawk li mietu
Minn dan ir-raġal qiegħda fil-mistrieħ.

Minn dan il-marqad aħrax le jqajmuhom
Id-daqq tal-qarn, tas-sriedek it-tiddin,
Dik l-arja tfuħ u safja ta' fil-għodu,
Jew il-ħuttaf minn girna ġej f'dal-ħin.

Għalihom nar fil-maġmar qatt jitqabbad,
Jew dwarhom nisa jaħdmu fil-għaxija;
It-tfal ġo ħdanhom le ma jiġu jiġru
Biex ibusuhom b'herqa, ferriħija.

Għal kemm il-darba ħasdu dawn l-annata
Jew ħartu l-art imbalta, tniggeż, twegġa';
Ferħana l-merħla lejn l-għalieqi saqu,
U kissru l-ħatab b'id ta' saħħa w heġġa.

Hekk m'għandiex issa l-Ambizzjoni tmaqdar
 Il-hidma wtieqa tagħhom, ferħ fid-dar;
 Jew il-Kburija tisma' bit-tbissima
 Il-ġrajjet qosra w sempliċi tal-fqar.

Għaliex il-pompa, s-setgħa, l-ħilardija,
 Kif is-sbuhija w dak li jagħti l-ġid
 Qed jistennew ukoll is-siegħa kiefra...
 Għal qabar jimxi l-Ĥajr f'qaddej jew f'sid.

Il-ghelt issibux f'dawn, intom l-imkabbra,
 Jekk fuq qabarhom m'hemmx kitba w tifikira
 Bħal ġo korsija twila jew kannirja,
 Fejn tidwi 'l Alla l-ghanja ta' tiffhira.

Jewwilla l-monument fuq qabar sbejjah
 Iġib għewwa l-katavru lura r-ruħ?
 Lehen il-Ġieħ iħarrek it-trab qiegħed?
 Jew il-Ftaħir minn ksieħ il-mewt mismugh?

U jista' jkun f'imkien imwarrab qiegħda
 Xi qalb li darba tkebbset b'nar is-sema,
 Idejn li setgħu rieġu mperu kburi,
 Jew daqqew noti fejn seher jingema'.

'Ma l-Għerf quddiem l-ghajnejn ta' dawn qatt fetaħ
 Il-ktieb tad-Dawl imtaqqal f'ġarb iż-żmien,
 U n-Nuqqas kiesaħ raqqad l-ghadab nobbli,
 U ngazza kien tmewwiġ ir-ruħ, l-gharfien.

Tassew! Hemm kemm gawħriet fil-qiegħ tal-baħar
 Moħbija ġo l-gherien li hemm fid-dalma,
 U kemm il-warda tiftaħ, tferraq fwieħa,
 Tinhela w tmut fil-bar, imwarrba f'kalma.

Hawnhekk ukoll jewwilla qiegħed bidwi
 Li haħda ma' tirann, t'oqsma ħalliel,
 Mexxej gwerrier mhux ħati f'demm li xerred,
 Poeta ħiemed li ra t'Alla l-ġmiel.

Xortihom ma riditx min iċapċpillhom,
 Imexxu b'hafna kliem il-parlamenti,
 Imaqdru kemm theddid t'ugiegh jew qirda,
 Jew jissemmew fil-ġrajja b'kemm kummenti.

Ukoll, kif ma semmietx dawk tjubijiethom,
 Ma tghidx kif kisru l-ligi, ghamlux dnuv;
 Ma halliet qatt it-tron bi qtil jiksulek,
 Jew mal-bnedmin għall-ħniena jagħlqu l-qlub.

Iżjed, ħbitilhom it-tingiż f'kuxjenza,
 Le xandritilhom ħmura fuq il-wiċċ;
 Ma hallithomx jixxerfu f'dejr il-lussu
 Fejn l-ghana bħal duħħan il-bhur ižiġġ.

'Il bogħod mill-ghagħha miġnun, bla ġieh, tal-ġemgħa
 Xewqathom ta' bla lġiem żgur qatt sferraw;
 Ghaddew minn wied il-ħajja siekta, irżina
 Waqt li mal-ghawġ u l-faqar issaraw.

'Ma wkoll hawnhekk twaqqfu xi monumenti
 Biex l-ghadam fl-art fl-insult ma jmurx jinfena;
 Jitniegħed min hawn jghaddi w jaqra sieket
 Kitbiet u vrus imqieghda bi ftit sengħa.

Ta' kafkaf miktubin l-isem u l-ghomor,
 U f'dan il-fama tagħhom, l-eleġija;
 Naqraw ukoll siltiet mill-Kotba Mqaddsa,
 Li jgħallmu kif immutu fit-tbatija.

Għax min hu dak li jrid warajh iħalli
 Isem mistmerr, maħmuġ, mishut u mghajjeb?
 Jew min ma jridx xhin mewtu tkun qed toqrob
 U jaħseb f'dan, iħalli isem tajjeb?

Nixtiequ li waqt mewtna nkunu mdawra
 Mill-qraba l-imbikkija w xi ħabib;
 Mill-qabar johroġ lehen in-Natura,
 Ukoll fl-irmied ta' hawn xi xrar issib,

Jekk int tiftakar fil-mejtin minsija,
 U f'dal-kitbiet issib xi fatt ftit nej,
 Hawnhekk jekk tiġi fuq il-mewt tichasseb,
 Xi bidwi jistaqsik minn fejn int ġej.

Ikellmek dan bil-herqa w b'ferha iġhidlek:
 Sikwit rajnieh mas-sbieh b'wiċċu merfugħ
 Iterraq l-art miksija b'nida w jasal
 Fuq l-gholja w dwaru jhares bħal miblugħ.

U f'nofs in-nhar ' hemm isfel ġewwa l-bajja
 Li sserrep tul ix-xatt sal-bogħod 'il bogħod
 Serrah fuq blata qrib nixxieġha tbaqbaq,
 U sema' l-ilma jrambal u jirt'ghod.

U fil-ghaxija nstab jimrah fil-masgar
 Li tilmah hemm, jitbissem fit-tmaqdir,
 lbadbad fantasija, bniedem minsi.
 Miġnun fil-hemm, miċhud fl-imħabba, Isir.

Jum wiehed ma rajtux isul fuq l-gholja
 U f'masgar fejn kull jum taht sigra mar;
 Ghadda jum iehor, lanqas ġewwa l-bhajra
 Jew hemm minn fejn mill-blata l-ilma far.

Il-ghada wisq imnikkta minn ġol-knisja
 Rajnieh bil-qajl għal hawn qed iġorruh;
 Int ersaq hawn biex taqra għax taf taqra
 Dawn il-kelmiet li jqanqlu bosta r-ruh."

— ELEGĠJA —

(*Jorbot ma' Paġna 19*)

Għall-ħniena qalbu nfetħet b'ruħ bla ħajna;
Pattietlu s-sema w dan kif kien imiss;
Għax ta lil Ħasra kull ma kellu, demgħa,
Kiseb ħabib bħal għotja, wieħed biss.

Imbagħad fittex biex jagħraf dik qdusitu;
Talab ta' dnuvu maħfra w fittex ħniena;
Tjubit u w dnuvu l-lum qegħdin jistrieħu
Fil-ħdan tal-Missier Alla, bogħod mill-ħżiena.